

CZU 001:373.3+796

ABORDAREA INTERDISCIPLINARITĂȚII ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ A STUDENȚILOR DE LA FACULTĂȚILE DE SPORT

Vechiu Cosmin¹

¹Școala Canadiană Internațională din Hefei, China

Rezumat. În prezent, studenții și cadrele didactice trebuie să-și asume roluri și responsabilități, să ia decizii pentru cei din jur, să răspundă rapid și bine la diversele provocări ale vieții, astfel încât să obțină succes și performanțe, cu condiția că ei vor dispune de cunoștințe integrate, percepând realitatea ca o imagine unitară în baza gândirii flexibile, critice și creatoare. Astfel, putem menționa că, prin abordarea interdisciplinarității în procesul instructiv-educativ, inclusiv în cel de cercetare se poate asigura o economie de timp în acumularea de informații și terminologii didactice/de specialitate, conform raportului dintre cantitatea de cunoștințe și volumul de învățare. Abordarea interdisciplinarității câștigă tot mai mult teren în lecțiile moderne și în cercetarea internațională. Interdisciplinaritatea reprezintă, conform literaturii de specialitate, o modalitate de organizare a conținuturilor învățării cu implicații asupra întregii strategii de proiectare a curriculumului, care oferă o imagine unitară asupra fenomenelor și proceselor studiate în cadrul diferitelor discipline de învățământ și care permite contextualizarea și aplicarea cunoștințelor dobândite.

Cuvinte-cheie: cercetare științifică, interdisciplinaritate, conceptualizare, proces.

Introducere. Cunoașterea constituie un proces fundamental și intrinsec al societății umane, iar prin cercetare științifică se pot îmbunătăți resursele intelectuale intangibile din capitalul de cunoștințe de care dispune un individ. Impactul cunoștințelor devine, în prezent, din ce în ce mai vizibil în cercetarea științifică de profil, iar rolurile pe care le pot avea în noua economie sunt semnificative, întrucât entitatea bazată pe cunoștințe este sustenabilă. Realitatea contemporană pune în fața învățământului superior de educație fizică și sport o multitudine de probleme și foarte puține soluții, fapt ce ne impune de a miza pe cercetare științifică, pe inovare și, nu în ultimul rând, pe o atitudine optimistă. Asistăm, în prezent, deja la primele provocări, sub forma fenomenelor de masificare și globalizare. Potrivit opiniei profesorului Ovidiu Nicolescu (2007), “masificarea s-a produs ca rezultat al reconsiderării funcției sociale a învățământului superior și a trecerii de la un învățământ de elită, la un învățământ de masă”. Astfel, asistăm la o creștere a

numărului de studenți în universități, la o diversificare a programelor de studii, iar structurile de învățământ tind să-și găsească o convergență ca rezultat al fenomenului de globalizare.

Corelarea cercetării științifice cu activitatea didactică reprezintă o cerință actuală în îndeplinirea standardelor de acreditare ale instituției de învățământ superior implicate în procedură de evaluare a programelor de studii, fapt ce presupune și o aplicare corespunzătoare a diviziunii muncii [2, 4]. Asigurarea continuității activității didactice constituie o altă condiție a corelării celor două activități. În acest context, cadrele didactice trebuie să parcurgă ciclic domeniul de specialitate, să cunoască evoluția cunoștințelor și să prelucreze datele în așa fel, încât să reflecte elementele de noutate, să facă cunoscute metodele de rezolvare a problemelor și implicațiile practice ale disciplinei predate [3]. Având în vedere toate aceste argumente, completate de necesitatea raționalizării cercetării științifice într-o măsură

tot mai mare în viitor, literatura de specialitate face trimitere la patru tendințe principale de abordare și orientare a acestei activități, după cum urmează:

- reorientarea metodologiei de cercetare în direcția unei cooperări eficiente între discipline;
- accentuarea coplehensiunii reciproce între diferite discipline;
- dezvoltarea sistemelor automatizate de ordonare și transmitere a informațiilor științifice;
- extinderea interdisciplinarității în cercetarea științifică academică.

Scopul cercetării constă în conceptualizarea interdisciplinarității în activitățile de cercetare științifică a cadrelor didactice/studentilor de la facultățile de profil, cu luarea în calcul a rolului semnificativ pe care aceasta îl are în dezvoltarea gândirii și a creativității lor.

Obiectivele cercetării:

- stabilirea rolului abordării interdisciplinarității în cercetarea științifică de profil;
- studierea interdisciplinarității din perspectiva influenței sale în dezvoltarea gândirii și a creativității studenților;
- conceptualizarea interdisciplinarității în activitățile de cercetare științifică a cadrelor didactice/studentilor.

Metodologia cercetării: analiza literaturii de specialitate, sondajul de opinie pe bază de chestionare, monitorizarea pedagogică, modelarea și proiectul.

Noutatea științifică rezidă în conceptualizarea interdisciplinarității în activitățile de cercetare științifică a cadrelor didactice/studentilor.

Demersul științific de realizare a scopului propus se axează în principal pe formarea unei gândiri logice și inovaționale a cadrelor didactice/studentilor, prin abordarea interdisciplinarității în activitatea de cercetare științifică.

Științele interdisciplinare reflectate în planurile de studii de la programele specifice

facultăților de profil apar, de regulă, prin existența unor componente comune de structură, teoretice și funcționale între două sau mai multe științe de bază. Conform literaturii de specialitate, “secanta acestor discipline are caracter procesual, care atrage după sine apariția unei noi categorii euristice în măsura în care aceasta își asigură o bază teoretică și o metodologie proprie, iar rezultatele capătă o interpretare, semnificație și validare specifică” [6].

Studiul a fost realizat în cadrul Universității de Stat de Educație Fizică și Sport cu studenții și cadrele didactice de la facultățile de Sport și Pedagogie. Pentru realizarea scopului propus am aplicat sondajul de opinie pe baza chestionarelor la două focus-grupuri (cadre didactice și studenți de la cele două facultăți), al căror quantum cumulat a fost de 157 de respondenți. Am monitorizat, de fapt, cunoașterea opiniei studenților și a corpului profesoral didactic care asigură procesul didactic despre abordarea interdisciplinarității în cercetarea științifică, respectiv prin realizarea descriptorilor de performanță individuală evaluați și notați la finalizarea studierii anumitor discipline din traseul educațional planificat și parcurs. În procesul instruirii putem identifica un șir de situații concrete, în care învățarea se poate realiza cu ajutorul sau prin aplicarea elementelor specifice cercetării științifice. În acest context, prin comunicarea cu cadrele didactice, am încercat să determinăm gradul de abordare a interdisciplinarității în activitățile de cercetare științifică, iar datele obținute sunt reflectate pe Figura 1.

Putem observa din Figura 1 că numai 11% dintre studenți abordează interdisciplinaritatea în proiectele de cercetare (în general, la tezele de licență/master), 10% în realizarea studiilor de caz realizate în cadrul activităților de lucru individual, iar 5% dintre studenți desfășoară studii de acest gen și le prezintă în cadrul conferințelor organizate anual de către universitatea de referință.

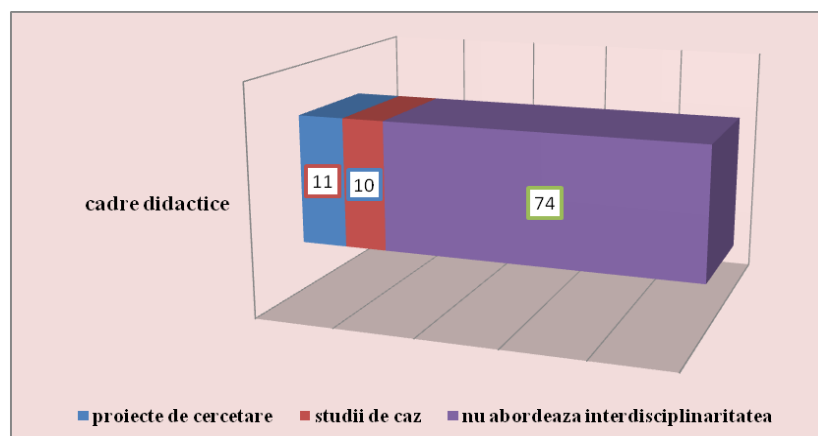

Fig. 1. Reflectarea grafică a gradului de abordare a interdisciplinarității în activitățile de cercetare științifică ale studenților

Astfel, putem menționa că 26% acumulate reprezintă unul foarte scăzut, iar diferența de 74% ar putea conduce la stimularea atenției cadrelor didactice în direcția solicitării studenților pentru a aborda interdisciplinaritatea într-un procent mai semnificativ în activitățile de cercetare științifică. Acest fapt este important, deoarece cultivarea la studenți a spiritului de observație, a curiozității științifice, concretizate în capacitatea de a aplica interdisciplinaritatea în obținerea unor rezultate concrete prin dorința de a verifica experimental adevărurile descoperite pe timpul procesului de învățare a disciplinelor de studii, de a le îmbina creativ și de a antrena gândirea critică în explicarea fenomenelor identificate, descoperite și

cercetate, de a formula limbajul științific, constituie elemente definitorii ale reformei învățământului superior de educație fizică și sport [4, 5].

Un alt aspect important pe care am dorit să-l aflăm de la respondenți este cel cu privire la necesitatea constituirii la nivel universitar a unor grupuri de interes interdisciplinar, din cadrul catedrelor de specialitate și care să realizeze în comun module de acumulare a cunoștințelor și a unor metode de implementare a lor în direcția perfecționării gândirii și activității de cercetare științifică universitară, inclusiv a eficienței investigațiilor desfășurate. Figura 2 reflectă părerea categoriilor de respondenți cu privire la acest aspect.

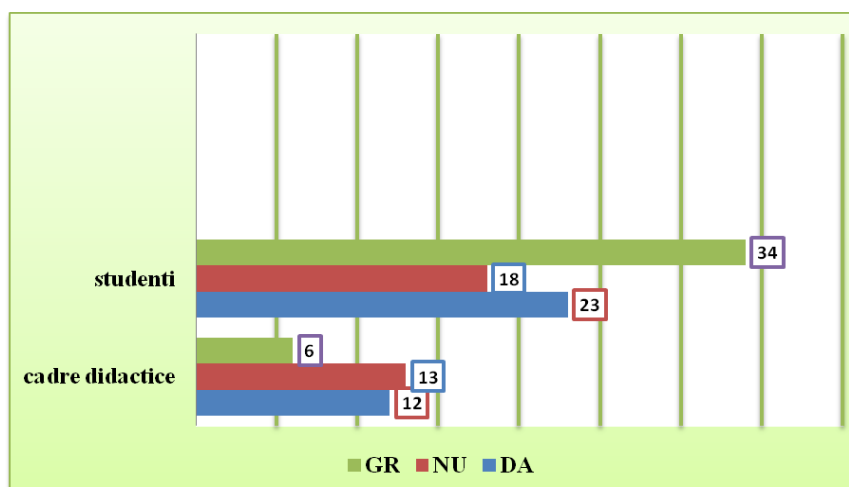

Fig. 2. Reprezentarea grafică a răspunsurilor cu privire la necesitatea constituirii la nivel universitar a unor grupuri de interes interdisciplinar

Din Figura 2 putem observa că există o reticență în ceea ce privește formarea unor astfel de grupuri pentru a realiza cercetări științifice interdisciplinare, fapt reflectat în special la cadrele didactice, care nu susțin abordarea acestor studii (doar 6% confirmă necesitatea și eficiența acestor cercetări).

Prezentăm în continuare un posibil model de conceptualizare a interdisciplinarității în activitățile de cercetare științifică a cadrelor didactice/studentilor de la facultățile de profil (Figura 3).

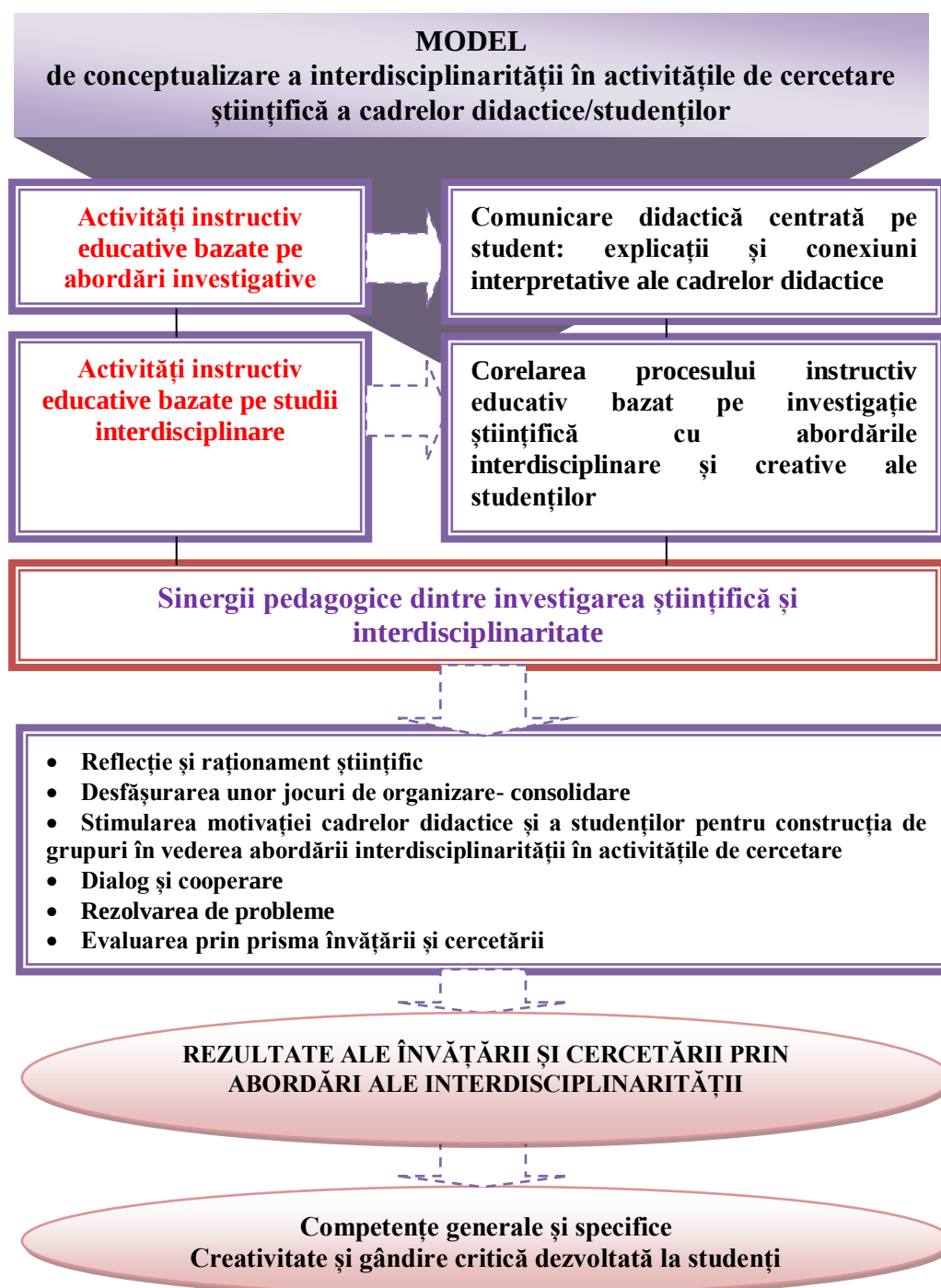

Fig. 3. Model de conceptualizare a interdisciplinarității în activitățile de cercetare științifică a cadrelor didactice/studentilor

Totodată, pentru asigurarea succesului în investigațiile desfășurate de cadrele didactice sau de către studenți, este nevoie să fie depășite unele tendințe de înțelegere incompletă a sensului interdisciplinarității [2, 4]. În acest scop, conform opiniei autorilor, ar fi necesară însușirea unor orientări de bază în această materie, respectiv acumularea pe plan teoretic și adoptarea practică a nevoii de totalizare și integrare a cunoștințelor, pe baza unui program epistemologic [3, 4] care să insiste pe:

- abordarea sistematică;
- cercetarea interdisciplinară;
- modelarea și simularea pe calculator a demersurilor de investigație;
- elaborarea unei metodologii a gândirii totalizatoare;
- conjugarea cercetării interdisciplinare cu virtuțile acesteia după metoda clasică, pentru a dobândi informații;
- îmbinarea celor două mari cerințe ale cunoașterii științifice: diferențierea, înțelegerea și asigurarea interacțiunii cercetării științifice cu practica socială și economică;
- abordarea căilor multiple de comunicare între științe și discipline, precum și cooperarea în baza unui limbaj și a unor metodologii comune;
- pregătirea mentalității cercetătorilor apte de colaborarea cu alți specialiști,

realizându-se astfel o interdisciplinaritate intramentală.

În concluzie, putem menționa că promovarea interdisciplinarității în învățământul superior de cultură fizică, inclusiv în cadrul activităților de cercetare științifică, a devenit o necesitate, dacă ar fi să facem trimitere la schimbările și acumulările cognitive din multiplele domenii ale cunoașterii, precum și la complexitatea și diversitatea problemelor cu care se confruntă în prezent societatea. Predarea conținuturilor din perspectiva interdisciplinară are avantaje multiple: permite studenților să acumuleze informații ce pot fi aprofundate în anii următori; descoperă variate problematice ce pot fi puse în discuție și supuse dezbaterilor, stimulând creativitatea și gândirea critică; creează ocazia de corelare și însușire a limbajelor terminologice pentru diferite discipline de studii; permite punerea cunoștințelor în practică. În acest context, recomandăm implementarea interdisciplinarității ca metodă concretă de realizare a cercetărilor științifice, precum și abordarea acesteia în predarea disciplinelor teoretice de către cadrele didactice. Astfel, ar fi de dorit ca profesorii să conștientizeze rolul semnificativ pe care-l au investigația științifică și interdisciplinaritatea în activitatea didactică, să identifice motivația de a aborda aceste metode în studii de cercetare, precum și să înțeleagă exemplele de bună practică din domeniu.

Referințe bibliografice:

1. Bybee, R.W. (2010). *The teaching of science*. 21 st Century Perspectives, NSTA Press.
2. Budevici-Puiu, L. (2018). *Drept, etică și deontologie în sport*. Monografie. Chișinău: Valinex. 272 p.
3. Ciascai, L. (2016). *Model ciclic de predare – învățare bazat pe investigație*. Presa universitară Clujeană, p. 58.
4. Duca, G., Petrescu, I. (2015). *The academic management*. Central Scientific Publisher.
5. Nicolaescu, O., Verboncu, I. (2007). *Managementul organizației*. București: Editura Economică, p. 646.
6. Repko, A. (2008). *Interdisciplinary Research: Process and Theory*. Los Angeles, Sage Publ.